

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 237.524 van 28 februari 2017
in de zaak A. 221.569/XIV-37.334**

In zake: Jean-Pierre MATTHYS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jürgen Millen
kantoor houdend te 3730 Hoeselt
Tongersesteenweg 4, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Justitie

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 24 februari 2017, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van “de beslissing van de gevangenisdirecteur van Leuven van 21 februari 2017 waardoor verzoeker voor het tuchtrapport van 19 februari 2017 dertig dagen individueel regime (ATV) opgelegd kreeg van 19 februari 2017 tot 20 maart 2017”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een administratief dossier ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 februari 2017 om 10.00 uur.

Staatsraad Kaat Leus heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Valérie Kruyen, die *loco* advocaat Jürgen Millen verschijnt voor verzoeker, en attaché Xaveer Laureyns, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Inge Vos heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is opgesloten in de gevangenis te Leuven.

3.2. Op 21 februari 2017 wordt aan verzoeker de tuchtstraf “30 dagen afzondering op eigen cel van 19/02 t/m 20/03/2017” opgelegd wegens “het bezit van of de handel in door of krachtens de wet verboden voorwerpen of substanties” (inbreuk van de eerste categorie). Deze beslissing steunt op de volgende motivering:

“• Aangezien bij betrokkene een grote hoeveelheid verschillende illegale substanties werden aangetroffen op cel. Tevens werden enkele parafernalia van druggebruik teruggevonden (verbrand zilverpapier, pijpje).

- Aangezien ervaring ons leert dat de gevonden substanties wiet, hasj en xtc zijn.
- Aangezien de gevonden hoeveelheden wijzen op deelname aan de drughandel in de gevangenis.

- Aangezien drugs in de gevangenis heel wat ongewenste neveneffecten heeft: afpersing, handel, ongecontroleerd gedrag van gebruikers,...

- Aangezien het personeel formeel is over de vaststellingen.

- Aangezien de uitleg van betrokkene weinig geloofwaardig is. Zeker gezien betrokkene nog maar net terug was van penitentiair verlof en betrokkene tussen terugkomst van PV en de vondst nog geen enkele andere gedetineerde had gezien.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. De schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Ernst van het middel

Uiteenzetting van het enige middel

5. Het enige middel is genomen uit de schending van artikel 6 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: EVRM), artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna: BUPO), de artikelen 4 en 6, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: het VEU), het algemeen rechtsbeginsel inzake de onafhankelijke en onpartijdige rechter, het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk niemand in een zelfde zaak rechter en partij kan zijn, evenals “beoordeling bewijs tuchtrechtelijke inbreuk.”

Verzoeker duidt vooreerst dat het beginsel van onpartijdigheid als algemeen rechtsbeginsel ook van toepassing is op de gevangenisdirectie. Tevens is dit recht gewaarborgd in artikel 6 EVRM, 14 BUPO en 4, lid 3 en 6, lid 2 VEU en is het terug te vinden in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Hij voert voorts aan dat de gevangenisdirecteur niet kan worden beschouwd als een “onafhankelijk en onpartijdig rechter” omdat hij meerdere functies heeft binnen de gevangenis: hij is het hoofd van het personeel en is tevens “tuchtrechter” ingeval tuchtrapporten worden opgesteld door dit personeel. Verwijzend naar de tuchtrechtelijke procedure zoals die loopt conform artikel 144

van de basiswet van 12 januari 2005 ‘betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden’ (hierna: de basiswet), betoogt verzoeker dat de gevangenisdirecteur dus de persoon is die beslist of een tuchtprocedure wordt opgesteld, waarna die zelf zetelt in het “tuchtcollege” en moet oordelen, als hoofd van zijn personeel, over een tuchtrapport dat door zijn eigen personeelslid is geschreven.

Verzoeker stelt tevens vast dat *in concreto* de gevangenisdirecteur bij het afsluiten van het tuchtcollege onmiddellijk zijn sanctie meedeelt en aanhaalt dat verzoeker, ondanks een negatieve fouille, ervan wordt beticht dat hij door middel van zijn uitgangsvergunning verboden substanties en dergelijke zou hebben binnengebracht. De gevangenisdirecteur respecteert op die manier geenszins het vermoeden van onschuld nu de beslissing bij het sluiten van de debatten werd genomen. De opeenvolgende handelingen waarin dezelfde gevangenisdirecteur tussenkomt, maken dat verzoeker van oordeel is dat de gevangenisdirecteur mogelijk onpartijdig en onafhankelijk kan zijn aangezien die in één en dezelfde procedure zowel een vervolgende als rechtsprekende functie bekleedt en hierbij het vermoeden van onschuld in het kader van zijn tuchtrapport miskent.

Beoordeling

De schending van het onpartijdigheidsbeginsel

6. Het onpartijdigheidsbeginsel, voor zover van toepassing op organen van het actief bestuur, waarborgt zowel de persoonlijke onpartijdigheid van de personeelsleden en de leden van bestuurlijke organen die mede een beslissing nemen, als de structurele onpartijdigheid van die personeelsleden en bestuurlijke organen op het vlak van de organisatie van deze organen, het verloop van de procedure en het tot stand komen van hun beslissingen.

7. In zoverre in het middel wordt aangevoerd dat de directeur van de gevangenis geen “onafhankelijk en onpartijdig rechter” is bij de beoordeling van het tuchtrapport, op grond van het feit dat hij meerdere functies binnen een gevangenis cumuleert, gaat het om de functionele of structurele onpartijdigheid van de gevangenisdirecteur. De onpartijdigheid van de gevangenisdirecteur dient also vanuit een objectief oogpunt te worden beoordeeld.

In dit verband moet er op worden gewezen dat het onpartijdigheidsbeginsel slechts van toepassing is op organen van actief bestuur zoals de gevangenisdirecteur, indien de toepassing ervan verenigbaar is met de eigen aard, inzonderheid de eigen structuur van het bestuur. Zo mag de toepassing van het onpartijdigheidsbeginsel er niet toe leiden dat het nemen van een regelmatige beslissing onmogelijk wordt, met name doordat dit beginsel het optreden van het bevoegde orgaan onmogelijk zou maken.

8. Het enkele gegeven dat de gevangenisdirecteur is belast met het lokaal bestuur van een gevangenis en dat er derhalve een hiërarchische verhouding bestaat tussen de gevangenisdirecteur en de penitentiaire beampten, en dat het hem toekomt de bewijswaarde van een tuchtverslag van een penitentiair beampte te beoordelen, volstaat aldus niet om te doen veronderstellen dat de gevangenisdirecteur bij de uitoefening van de in artikel 127, § 1, van de basiswet bepaalde bevoegdheid tot het opleggen van tuchtsancties, niet meer met de vereiste afstandelijkheid en onpartijdigheid over het tuchtvergriep kan oordelen. Hetzelfde geldt wat verzoekers kritiek betreft dat de gevangenisdirecteur - die in strijd met wat verzoeker op het eerste gezicht lijkt aan te nemen, niet optreedt in college maar wel alleen optreedt - op grond van artikel 144 van de basiswet zowel de tuchtvervolgning instelt, als beslist over de tuchtfeiten. Een louter subjectieve indruk van partijdigheid - die verzoeker ontwaart in het feit dat de gevangenisdirecteur in eenzelfde procedure zowel een “vervolgende” als “rechtsprekende” functie bekleedt en hierbij volgens hem het vermoeden van onschuld miskent - volstaat bijgevolg niet om de aangevoerde schending van het onpartijdigheidsbeginsel aannemelijk te maken.

Het middel is in die mate niet ernstig.

De schending van het vermoeden van onschuld

9. Het beginsel van het vermoeden van onschuld houdt in dat eenieder tegen wie een tuchtvervolging is ingesteld, voor onschuldig wordt gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan. Hieruit volgt onder meer dat op de tuchtoverheid de bewijslast rust van het bewezen zijn van het ten laste gelegde tuchtvergriep.

10. Luidens artikel 144, § 6, tweede lid, van de basiswet “[kan] de gedetineerde alleen schuldig worden verklaard aan de hem ten laste gelegde tuchtrechtelijke inbreuk wanneer de directeur, op grond van al het bewijsmateriaal waarover hij beschikt, de ten laste gelegde feiten bewezen acht en de daarvoor ter verantwoording geroepen gedetineerde daaraan, schuldig acht.”

Bij de beoordeling van het bewezen zijn van het aan verzoeker ten laste gelegde tuchtvergriep, oefent de gevangenisdirecteur een discretionaire bevoegdheid uit. Indien zoals te dezen, de tuchtregeling geen bijzondere bewijswaardering voorschrijft, beoordeelt de gevangenisdirecteur aldus op discretionaire wijze de gegevens uit het tuchtdossier om op grond hiervan tot zijn beslissing te komen of het ten laste gelegde tuchtvergriep al dan niet is bewezen. Hij mag zich daarbij steunen op bekentenissen of vaststaande bewijzen, maar ook op getuigenissen, vermoedens, enz.

Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht, niet toe om zelf een beoordeling te maken van het bewezen zijn van de ten laste gelegde feiten of van de kwalificatie ervan als tuchtvergriepen. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de tuchtoverheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar beslissing is gekomen.

11. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de gevangenisdirecteur het bewijs van de feiten afleidt uit de inhoud van het tuchtrapport waaromtrent verzoeker tegenspraak heeft kunnen voeren alsook uit de gegevens verstrekt tijdens de hoorzitting. In zijn middel verwijst verzoeker weliswaar naar de beoordeling van het bewijs van de tuchtrechtelijke inbreuk doch op het eerste gezicht laat hij na om in de uiteenzetting van het middel op concrete wijze kritiek te uiten op de wijze waarop de gevangenisdirecteur *in casu* aan feitenvinding zou hebben gedaan. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat de gevangenisdirecteur bij zijn beoordeling van het bewezen zijn van de ten laste gelegde feiten, tot een conclusie is gekomen die de grenzen van de redelijkheid te buiten zou gaan en die strijdt met het vermoeden van onschuld. Het loutere feit dat de beslissing bij het sluiten van de debatten werd genomen, leidt niet tot een andere conclusie.

Het middel is in die mate niet ernstig.

De schending van het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechter zoals vervat in de overige door verzoeker geschonden geachte bepalingen

12. Zonder dat de Raad van State in deze stand van het geding moet onderzoeken of de penitentiaire tuchtprocedure *ratione materiae* binnen een van de door verzoeker geschonden geachte internationale en Europese bepalingen lijkt te vallen en los van de vraag of die door verzoeker geschonden geachte internationale en Europese bepalingen kunnen worden betrokken op een handeling van een orgaan van het actief bestuur - op het eerste gezicht betreffen zij immers de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter - stelt de Raad van State in deze stand van het geding vast dat er inzake die overige door verzoeker in het middel aangevoerde en geschonden geachte bepalingen, geen specifieke argumentatie wordt opgebouwd, zodat deze grieven geacht moeten worden ofwel samen te vallen met wat hiervoor al is besproken, ofwel niet ontvankelijk te zijn.

Conclusie

13. Het enige middel is niet ernstig.

VI. Conclusie

14. Er is niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achtentwintig februari tweeduizend zeventien, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Kaat Leus,

wnd. kamervoorzitter,
staatsraad,

bijgestaan door

Johan Pas,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Kaat Leus